

ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΚΑΙ ΓΡΑΦΩ

Α΄ Δημοτικού

φτιάχνω με προτάσεις μικρές ιστορίες...





ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πόνημα αυτό συνιστά ένα συμβουλευτικό εγχειρίδιο παραγωγής γραπτού λόγου για τους μαθητές της Α' Δημοτικού. Απώτερος σκοπός μας είναι να τους καθοδηγήσουμε στο ζοητευτικά δαιδαλώδες εγχείρημά τους να μεταφέρουν τις σκέψεις τους στο χαρτί με ορθά δομημένο λόγο. Το ταξίδι ξεκινάει από τον σχηματισμό μιας σωστής πρότασης και καταλήγει στη συζγραφή των πιο απίστευτων και όμορφων παιδικών ιστοριών.

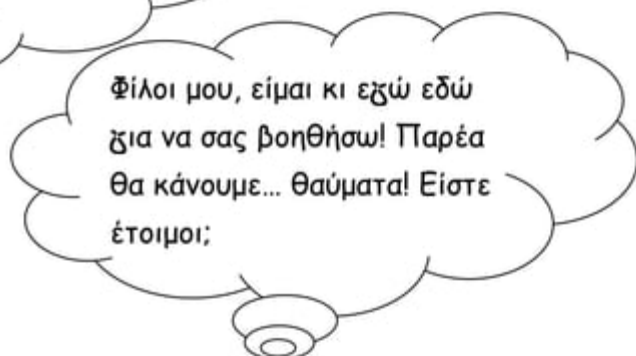
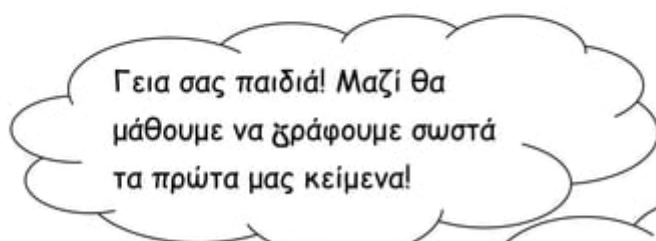
Οι κυριότεροι άξονες της συζγραφικής αυτής προσπάθειας ήταν η διδακτέα ύλη, καθορισμένη από τα σχολικά εγχειρίδια, καθώς και τα στοιχεία, τα οποία μας παρείχαν οι αδυναμίες, τις οποίες συναντούσαν οι μαθητές μας στη διαδικασία της παραγωγής του γραπτού λόγου. Για τούτο το τελευταίο αισθανόμαστε την ανάγκη να τους αφιερώσουμε το συγκεκριμένο εγχειρίδιο με την ευχή να απολαύσουν τις πρώτες τους συζγραφικές απόπειρες.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2019

Οι δασκάλες της Α' Δημοτικού

Σκέφτομαι και γράφω ...

Τα πρώτα μας κείμενα!



1. Μαθαίνω την πρόταση

Πρόταση είναι μία σωστή κουβέντα με νόημα. Όταν τη γράφω, αρχίζω πάντα με κεφαλαίο. Στο τέλος βάζω τελεία. Το παράδειγμα θα σε βοηθήσει!



Το σκυλάκι έχει ένα κόκαλο.

↓
κεφαλαίο

↓
τελεία



Συμπληρώνω τις προτάσεις για να έχουν νόημα.



Ένας λαγός



Μια αζελάδα



Ένα αγόρι



Ένα κορίτσι



Βάζω Π σε όσες κουβέντες είναι προτάσεις.

- Το πρωί περιμένω το σχολικό .
- Η ζιαζιά και ο παππούς .
- Το κουτάβι θέλει να πάει βόλτα .
- Σήμερα με τους φίλους μου .
- Η Κατερίνα είναι.



Φτιάχνω προτάσεις με τα ζευγάρια των λέξεων.

ήλιος- θάλασσα

.....

σκύλος- λεμόνι

.....

παιδί- τσάντα

.....



Τώρα φτιάχνω τις δικές μου προτάσεις. Οι εικόνες με βοηθούν.



.....



.....



.....



.....



Θυμήθηκες να βάλεις
κεφαλαία και τελείες;



Συμπληρώνω τις προτάσεις και εκφράζω τα συναισθήματά μου.

Έπειτα, ζωγραφίζω τα πρόσωπα με το αντίστοιχο συναίσθημα.



Νιώθω χαρά όταν

.....
.....



Νιώθω λύπη όταν

.....
.....



Νιώθω θυμό όταν

.....
.....



Νιώθω φόβο όταν

.....
.....





Σοφή συμβουλή...
σαν κι εμένα!

Οι προτάσεις μας είναι πιο όμορφες όταν έχουν **στολίδια**, όπως λέξεις που δείχνουν χρώμα, άρωμα, σχήμα, μέγεθος και πολλά άλλα...

Παραδείγματα: Το **άσπρο** άλογο τρέχει στο **μεγάλο** λιβάδι.

Η **όμορφη** μαθήτρια κρατάει ένα **κίτρινο** τετράδιο.



Βάζω τη φαντασία μου και ζεμίζω τις προτάσεις με **στολίδια**.

- Τον χειμώνα τρώμε πορτοκάλια.
- Η αλεπού έχει μια ουρά.
- Στον ουρανό βλέπω μπαλόνια.
- Το πουλάκι κάθεται στο κλαδί.
- Το μαϊμουδάκι τρέχει στη ζούγκλα.



Μπράβο, παιδιά! Πολύ
ωραίες οι προτάσεις σας!



Τώρα που μάθαμε να φτιάχνουμε
σωστές προτάσεις, ας ζράψουμε
όλοι μαζί τι κάνει το κουτάβι
στις παρακάτω εικόνες.

Να θυμηθούμε και τα **στολίδια**
στις προτασούλες μας.



Το ζλυκό κουτάβι

.....
.....



Το κουτάβι και το χαμογελαστό κορίτσι

.....
.....



.....
.....
.....

2. Απαντώ γραπτώς σε ερωτήσεις



Καμιά φορά οι ερωτήσεις με βοηθούν να βάλω τις σκέψεις μου σε μια σειρά. Αρκεί να απαντώ σωστά με ολόκληρες προτάσεις.

Παράδειγμα:

- Τι κάνει το σκυλάκι στην εικόνα;
- Το σκυλάκι δαγκώνει το παπούτσι.



Διαβάζω προσεκτικά τις ερωτήσεις και απαντώ με ολόκληρες προτάσεις. Οι εικόνες και τα στολίδια στον σάκο με βοηθούν πολύ.



Τι κάνει η ζάτα στην εικόνα;

.....

.....

.....



Τι κάνει ο παπαγάλος στην εικόνα;

.....

.....

.....



Τι κάνει ο σκύλος στην εικόνα;

.....

.....

.....



Γέμισα για εσάς έναν σάκο με στολισμένες
λεξούλες! Έτσι, οι προτασούλες σας θα
ζίνουν ακόμα πιο όμορφες!



3. Φτιάχνω μικρές ιστορίες με τη βοήθεια των εικόνων



Πολλές προτάσεις μαζί μπορούν να φτιάξουν μία ολόκληρη ιστορία. Αρκεί να τις **ζυγάψουμε με τη σωστή σειρά** και να μιλάνε για το ίδιο θέμα.



Παρατηρούμε τις εικόνες κι έπειτα βάζουμε αριθμούς στις προτάσεις για να φτιάξουμε μια ιστορία. Θυμόμαστε ότι η **σωστή σειρά** είναι πολύ σημαντική.



- Κρύωνε πολύ κι έτσι αποφάσισε να χτυπήσει το τζάμι με το ράμφος του.
- Μια παγωμένη νύχτα του χειμώνα ένα πουλάκι στεκόταν έξω από ένα παράθυρο.
- Μετά από λίγη ώρα τα ζώακια το άκουσαν και αμέσως το φρόντισαν.
- Στο τέλος έζησαν οι καλύτεροι φίλοι.



Παιδιά, ήρθε η ώρα να γράψετε τη δική σας ιστορία!

Δε θα σας αφήνα έτσι... Διάλεξα για εσάς λεξιούλες που θα σας βοηθήσουν στη σειρά της ιστορίας σας! Μπορείτε να τις μελετήσετε πριν ξεκινήσετε!

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΛΕΞΕΙΣ - ΦΡΑΣΕΙΣ

1. Αρχή

Μια φορά κι έναν καιρό... ή Ήταν κάποτε...

2. Μέση

Μετά... ή Ύστερα... ή Έπειτα...

Ξαφνικά...

Για καλή του τύχη...

3. Τέλος

Στο τέλος... ή Τελικά...





Παρατηρώ τις εικόνες, τις συζητώ κι έπειτα γράφω μια ιστορία.

1



2



3



Τα σχόλια της δασκάλας μου:

4. Συνεχίζω μισοτελειωμένες ιστορίες



Κάποτε ένας κόρακας στεκόταν κοντά στη θάλασσα και κοιτούσε έναν κάτασπρο ζλάρο. Αυτός πετούσε ψηλά στον ουρανό, βουτούσε στο νερό, κολυμπούσε και σηκωνόταν και πάλι στον αέρα.

Ο κόρακας σκεφτόταν: «Τι όμορφα που είναι τα κάτασπρα φτερά του! Μάλλον είναι έτσι γιατί τα πλένει στο νερό. Θα βουτήξω κι εγώ στη θάλασσα για να ζίνω όμορφος και άσπρος σαν τον ζλάρο».

Τότε, ο κόρακας έκανε μια μεγάλη βουτιά στη θάλασσα...



Η ζιαζιά μου μου έχει πει πολλές φορές αυτή την ιστορία κι εγώ ξέρω το τέλος!

Τώρα, όμως, κι εσείς μπορείτε να το φανταστείτε αφού ξέρετε την αρχή και τη μέση της ιστορίας.

Τι λέτε ότι έγινε, λοιπόν;





Θυμάμαι την ιστορία του ψαρά με το κλειδί και συνεχίζω την ιστορία ως το τέλος της.



Βοηθητικές ερωτήσεις

Πώς ένωσε τότε ο ψαράς;

Τι έκανε αμέσως μετά;

Πού πήγε να ψάξει το κλειδί;

Ποιος τον βοήθησε; Τελικά το βρήκε;

Τι ευχήθηκε;

Πραγματοποιήθηκε η ευχή του;

... Όμως η τσέπη του ψαρά ήταν τρύπια και έχασε το κλειδί.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

5. Αφηγούμαι μια ιστορία που έζησα



Ακούσατε, ακούσατε!

Η αφήγηση μια ιστορίας είναι απλή, αρκεί να ακολουθήσετε τη σωστή σειρά και να βάλετε πολλή φαντασία!



Πότε;



Πού;



Ποιοι;

Όταν αφηγούμαι μια ιστορία γράφω με τη σειρά:

1. Πότε και πού έγινε η ιστορία μου; Ποιοι συμμετείχαν σ' αυτή;
2. Τι έγινε στην αρχή; Αρχικά..., Στην αρχή...
3. Τι έγινε μετά; Μετά..., Έπειτα..., Ξαφνικά...
4. Ποιο είναι το τέλος της ιστορίας; Στο τέλος..., Τελικά..., Ευτυχώς...
5. Πώς ένιωσα στο τέλος; Ήμουν χαρούμενος γιατί..., Αισθάνθηκα ανακούφιση γιατί...



Παιδιά, μελέτησα με πολλή προσοχή τη σειρά και σας ετοίμασα μερικές ερωτησούλες που θα σας βοηθήσουν.



Απαντώ στις ερωτήσεις και αφηχούμαι μια δική μου

- Πότε και πού έγινε η ιστορία σου; Ποιοι ήταν οι ήρωες;
- Τι έγινε στην αρχή;
- Τι έγινε μετά;
- Τι έγινε στο τέλος;
- Πώς ένιωσες;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

6. Περιζράφω ένα πρόσωπο

Για να **περιζράψω** ένα πρόσωπο:

1. Γράφω **ποιος είναι** και το **όνομά** του (π.χ. Τον αδερφό μου τον λένε Νικόλα...).
2. Γράφω **πώς είναι** το **πρόσωπό** του (π.χ. Έχει μαύρα μαλλιά, μεγάλα μάτια...).
3. Γράφω **για το σώμα** του (αν είναι ψηλός ή κοντός, αδύνατος ή γεματούλης).
4. Γράφω **για τον χαρακτήρα** του (π.χ. Είναι ευγενικός, υπομονετικός, καλός φίλος γιατί...).
5. Τι **νιώθω** **γι'** αυτό το άτομο (π.χ. Τον **αγαπώ** πολύ..., νιώθω χαρά που είναι φίλος μου...).

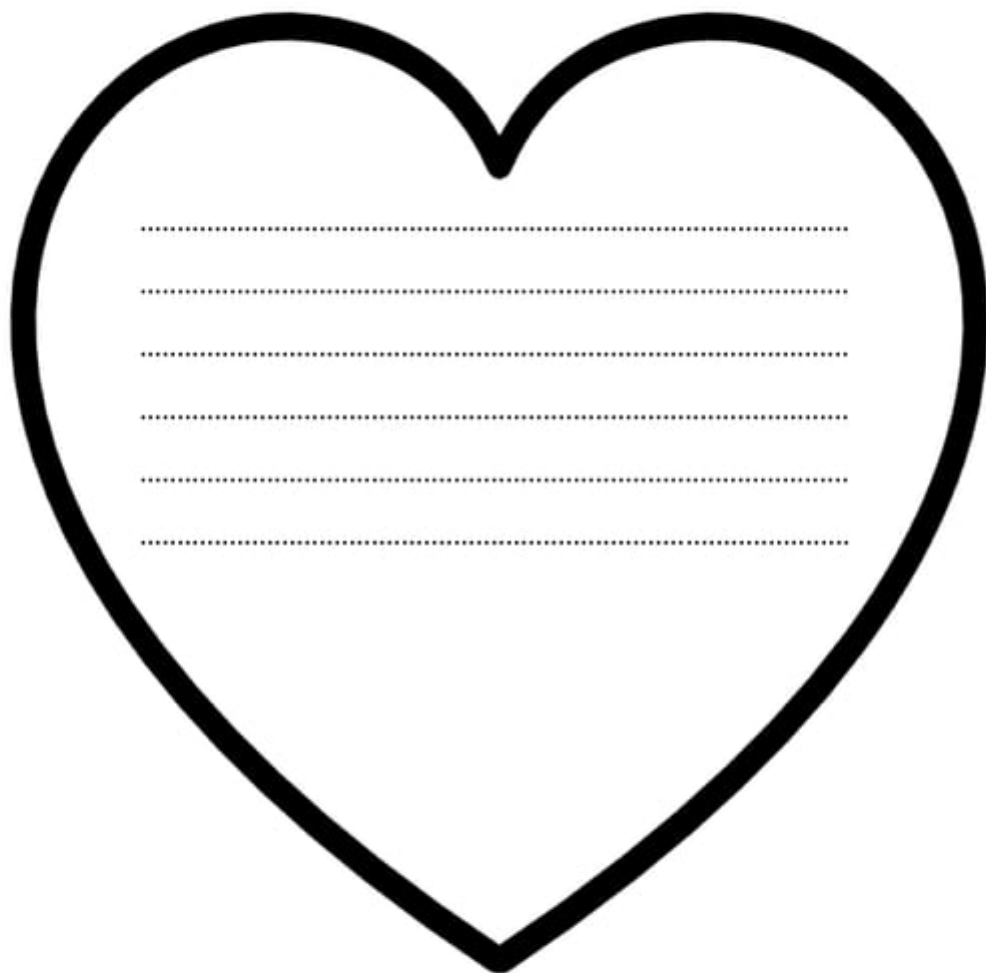
Για τη μαμά μου θα σας πω,
που τόσο πολύ αγαπώ!



Τη μαμά μου τη λένε Μαρία. Έχει καστανά μαλλιά και πράσινα μάτια. Τα μάγουλά της είναι απαλά. Είναι ψηλή και λίγο γεματούλα. Είναι πολύ ευγενική και πάντα με βοηθάει όταν τη χρειάζομαι. Την αγαπώ πολύ και χαίρομαι που είναι η μαμά μου!



Περιγράψω κι εγώ τη δική μου μανούλα! Συμβουλεύομαι τον πίνακα. Θυμάμαι να βάλω και στολιδάκια!



Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....
.....
.....
.....

7. Κάνω υποθέσεις



Πολλές φορές **κάνουμε υποθέσεις**, δηλαδή σκεφτόμαστε και αναρωτιόμαστε για κάτι που είδαμε, ακούσαμε, μάθαμε, διαβάσαμε, νιώσαμε...



Τι θα συνέβαινε, αν ξαφνικά ζινόσουν αστροναύτης;



Θα ήμουν πολύ χαρούμενη γιατί θα ταξίδευα στο φεγγάρι!



Σκέφτομαι και κάνω τις δικές μου υποθέσεις.



Ακούζεται σειρήνα. Τι να συμβαίνει άραγε;



Κάπου θα ξέσπασε φωτιά και πηγαίνει η πυροσβεστική.



.....



.....



Ακούζεται κλάμα μωρού. Τι του συμβαίνει άραγε;



Μήπως



.....

8. Περιζράφω ένα αντικείμενο

Για να περιζράφω το καράβι που θα ήθελα να έχω:

1. Γράφω το είδος καραβιού που θα ήθελα να έχω (π.χ. Θα ήθελα να έχω ένα καΐκι... / ένα κρουαζιερόπλοιο/ ένα υπερωκεάνιο...).
2. Γράφω πώς θα μου άρεσε να ήταν (π.χ. Θα μου άρεσε να ήταν μεζάλο...) και τι θα είχε (π.χ. Θα είχε πανιά, φουζάρα, άγκυρα...).
3. Γράφω τι όνομα θα είχε (π.χ. Θα το έλεγα «Κατερίνα», όπως λένε κι εμένα...).
4. Γράφω πού θα ταξίδευα με αυτό και γιατί (π.χ. Θα έκανα μακρινά ταξίδια και θα ζνώνριζα τον κόσμο...).



Θα ήθελα να έχω ένα πειρατικό καράβι. Θα μου άρεσε να ήταν μεζάλο για να χωρούν όλοι οι φίλοι μου. Θα είχε τέσσερα άσπρα πανιά και μια σιδερένια άγκυρα. Στο κέντρο θα υπήρχε ένα μεζάλο τηλεσκόπιο. Θα το ονόμαζα «Οι μικροί πειρατές». Θα ταξίδευα σε πολλά νησιά για να σώσω τους καλούς ανθρώπους.



Φαντάζομαι το καράβι που θα ήθελα να έχω και ζωγραφίζω δι' αυτό. Έπειτα, το «ζωντανεύω» με τη ζωγραφιά μου!

Το καράβι μου

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

Παιχνίδια είμαστε ωραία,
με τα παιδιά κάνουμε παρέα!



Για να περιγράψω το αγαπημένο μου παιχνίδι:

1. Γράφω ποιο είναι.
2. Πώς και πότε το απέκτησα.
3. Πώς είναι (ποια είναι τα μέρη του).
4. Πώς παίζω μαζί του;
5. Πώς αισθάνομαι γι' αυτό.



Το αγαπημένου μου παιχνίδι είναι το αεροπλανάκι. Το απέκτησα πριν έναν χρόνο στα γενέθλιά μου. Μου το έκαναν δώρο οι γονείς μου. Είναι άσπρο, φτιαγμένο από πλαστικό και μοιάζει με αληθινό. Το σηκώνω ψηλά και το αφήνω να πετάξει. Χαίρομαι πολύ κάθε φορά που παίζω με αυτό το παιχνίδι!



Οι παραπάνω λέξεις έχουν σχέση με το παιχνίδι και με βοηθούν να ζράψω ζι' αυτό. Είναι λέξεις – κλειδιά.



Περιγράψω το δικό μου αγαπημένο παιχνίδι.

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

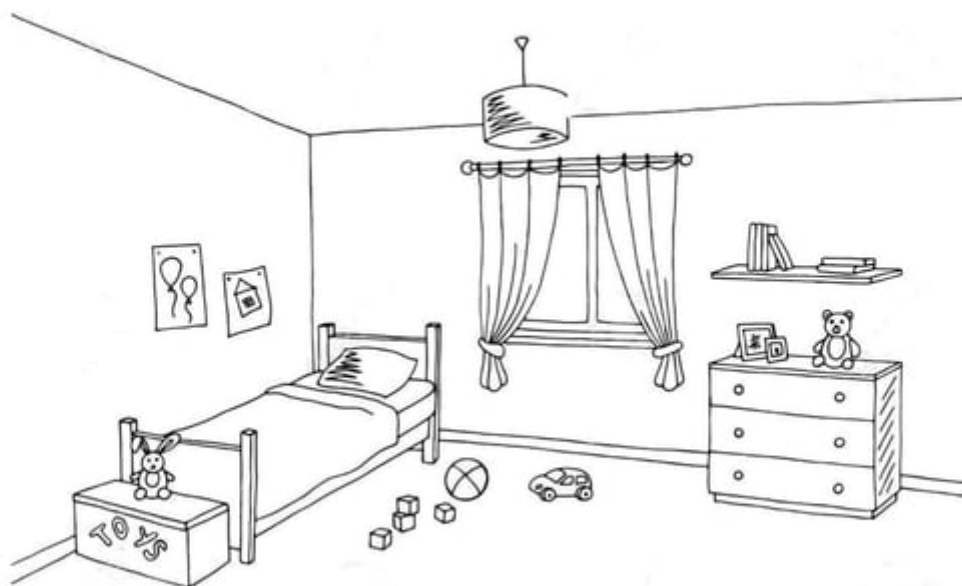
9. Περιζράφω το δωμάτιό μου

Για να περιζράφω το δωμάτιό μου:

1. Γράφω αν έχω δικό μου δωμάτιο ή το μοιράζομαι με κάποιον άλλον (π.χ. Έχω το δικό μου δωμάτιο ... / Το δωμάτιό μου το μοιράζομαι με τον αδερφό μου...)
2. Γράφω ποια είναι τα χαρακτηριστικά του (π.χ. Είναι μεγάλο και έχει ζαλάζιο χρώμα...) και τι υπάρχει στους τοίχους (π.χ. Έχει αφίσες, φωτογραφίες, κάδρα...).
3. Γράφω τι έπιπλα υπάρχουν μέσα στο δωμάτιο (π.χ. Υπάρχει ένα μονό κρεβάτι, ένα μεγάλο ζραφείο, μια ψηλή βιβλιοθήκη...).
4. Γράφω τι κάνω όταν βρίσκομαι εκεί (Παίζω, μελετώ τα καθήκοντά μου...) και πώς νιώθω (Νιώθω πολύ όμορφα, χαλαρώνω...).



Αυτό είναι το δωμάτιο μου,
παιδιά! Τώρα θα σας το
περιζράφω...



Έχω το δικό μου δωμάτιο. Είναι μεγάλο και είναι βαμμένο πράσινο. Στους τοίχους έχω κρεμάσει τις αγαπημένες μου ζωγραφιές. Μέσα στο δωμάτιό μου υπάρχει ένα μονό κρεβάτι, μία συρταριέρα και ένα μεγάλο καλάθι με τα παιχνίδια μου. Όταν βρίσκομαι εκεί μελετώ τα μαθήματά μου και μετά παίζω. Μου αρέσει πολύ το δωμάτιο μου!



Περιγράψω το δωμάτιό μου και ύστερα το ζωγραφίζω.

Το δωμάτιό μου

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

.....

10. Περιγράψω μια εικόνα



Στην εικόνα βλέπω

.....

Τα παιδιά.....

.....

Στο παζκάκι.....

.....

Στον δρόμο.....

.....

Αυτή η παιδική χαρά.....

.....

11. Μαθαίνω να γράφω γράμμα

Διαβάζω το γράμμα που έστειλε ο παππούς στο εγγονάκι του και συζητώ στην τάξη τα τέσσερα στοιχεία που είναι με έντονο χρώμα.



Θεσσαλονίκη, Τετάρτη 5 Απριλίου

Αγαπημένο μου εγγονάκι

Τι κάνεις; Πώς περνάς στην Αθήνα; Μου έχεις λείψει πολύ! Εγώ και η γιαγιά σου ανυπομονούμε να έρθει το καλοκαιράκι για να σε δούμε! Σου έχουμε μια μεγάλη έκπληξη που θα σε κάνει να χαρείς πολύ! Πώς τα πηγαίνεις στο σχολείο; Είσαι καλό παιδί; Περιμένουμε σύντομα και το δικό σου γράμμα, για να μάθουμε τα νέα σου!

Με πολλή αγάπη

Ο παππούς σου



Γράφω ένα γράμμα για να απαντήσω στον παππού, σαν να είμαι εγώ το εγγονάκι του.



Θυμήσου πως το γράμμα έχει τέσσερα σημαντικά στοιχεία: **τόπος, χρόνος, προσφώνηση, χαιρετισμός.** Ακόμη, γράφουμε σαν να μιλάμε σε εκείνον που θα πάρει το γράμμα μας.

.....,

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

12. Μαθαίνω να γράφω πρόσκληση



Πρόσκληση για το πάρτι μου

Αγαπημένε μου Άγγελε

Σε προσκαλώ στο πάρτι που θα κάνω για τα γενέθλιά μου! Θα γίνει το Σάββατο 15 Μαΐου στις 6 το απόγευμα στο σπίτι μου. Η διεύθυνση είναι Καβάλας 18 στην Αρζυρούπολη. Θα φάμε, θα πιούμε, θα τραγουδήσουμε και θα χορέψουμε! Φέρε, λοιπόν, πολύ κέφι μαζί σου κι έλα να διασκεδάσουμε! Σε περιμένω!



Η φίλη σου

Ελένη



Μπράβο σου! Έγραψες πολύ σωστά την πρόσκληση γενεθλίων σου!

Παιδιά, ας υπογραμμίσουμε όλοι μαζί τι πρέπει να υπάρχει σε μια πρόσκληση. Έτσι, θα μάθουμε να γράφουμε κι εμείς σωστά τη δική μας πρόσκληση!



Φτιάχνω τη δική μου πρόσκληση γενεθλίων! Τη στολίζω με τα χρώματα και τα σχέδια που μου αρέσουν!



Θυμάμαι να γράψω:

- Τον λόγο της πρόσκλησης
- Πού θα γίνει
- Πότε θα γίνει
- Ποιος τη γράφει (βάζω το όνομά μου)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

13. Γράφω μια καλοκαιρινή ιστορία



Παιδιά, νομίζω πως είστε έτοιμοι να ζράψετε την πιο όμορφη ιστορία για να καλωσορίσετε το καλοκαιράκι!

Μια ιστορία με πρωταγωνιστή εμένα φυσικά!!! Οι εικόνες θα σας βοηθήσουν! Αφού ζράψετε την ιστορία σας, διαλέξτε και βάλτε έναν ωραίο τίτλο!



.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα σχόλια της δασκάλας μου:

.....

.....

.....

.....

Μπράβο, παιδιά! Τα καταφέρατε
περίφημα! Τώρα πια, είστε κι
εσείς μικροί συζυγαφείς!

Καλό καλοκαίρι!!!



Φύξαμε για διακοπές!